

عنوان مقاله:

بررسی اعیان ثابت و صور مرتسمه همراه با نقد ایرادات ملاصدرا به صور مرتسمه

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 20، شماره 75 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

اعظم ایرجی نیا - استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد

زهرا حسنی - دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

دو نظریه اعیان ثابت و صور مرتسمه که برای تبیین علم پیش از ایجاد، ارائه شدند و نقش ویژه ای در حوزه جبر و اختیار و قضا و قدر ایفا کرده اند، از سوی اندیشوران بسیاری تحلیل و بررسی شده اند؛ برخی این نظریه ها را پذیرفتند و برخی نیز به نقد آن ها پرداخته اند. ملاصدرا از میان این دو نظریه، از اعیان ثابت دفاع و از صور مرتسمه انتقاد کرده است. این نوشتار برآن است تا با بیان چیستی و چگونگی پیدایش اعیان ثابت و تبیین علم الهی توسط آن ها و نیز بررسی کیفیت علم الهی توسط صور مرتسمه ابن سینا - با یافتن وجوه اشتراک دو نظریه اعیان ثابت و صور مرتسمه - اشکالات ملاصدرا بر صور مرتسمه را به نقد نشیند و نشان دهد که اشکالات ملاصدرا در صورتی که صور مرتسمه، ماهیت باشند و موجب حلول صور در ذات خداوند شوند وارد است؛ حال آن که با بررسی انجام شده آشکار می شود صور مرتسمه همانند اعیان ثابت، لوازم ذات و اموری وجودی اند که ذات به آن ها متصف می شود و علم تفصیلی خداوند همان گونه که توسط اعیان ثابت قابل تبیین است، به واسطه صور مرتسمه نیز تحلیل پذیر است تا آن جا که اطلاق علم تفصیلی خداوند بر آن حق از اطلاق علم بر اعیان ثابت است.

کلمات کلیدی:

علم الهی، اعیان ثابت، صور مرتسمه، ابن سینا، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/861997>

